

Motion till riksdagen 2005/06:N357

av **Kenneth Lantz (kd)**

Åtgärder mot effektbrist

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om effektbristen inom Sveriges energiförsörjning.
2. Riksdagen begär att regeringen skyndsamt identifierar, analyserar och föreslår åtgärder för att förhindra att effektbrist blir verklighet.

Motivering

I byn Khajuraho i Indien finns det ingen el att tillgå mellan kl 9 på morgonen och kl 14 på eftermiddagen. Det betyder att turister och invånare inte har något varmt vatten, inga lampor fungerar och att de många internetkaféerna är nedsläckta. Att vi i Sverige skulle ställas inför samma dilemma känns mycket avlägset och högst osannolikt. Däremot är steget till Irland inte lika långt; ett land likt Sverige, på samma kontinent och med liknande klimat. Där har också energitillgången strypts, som t.ex. att värmen bara är på vissa timmar under dygnet.

Tyvärr ligger det inte så långt in i framtiden att vi i Sverige får samma utveckling eftersom vi ligger nära en effektbrist, det vill säga att den el vi tillverkar eller kan köpa in helt enkelt inte räcker till. Vi balanserar på mycket små marginaler i förhållandet mellan hur mycket el som vi använder och hur mycket el vi tillverkar eller kan köpa.

Elbranschen har i flera år varnat för krympande marginaler. I Svenska Kraftnäts rapport till den socialdemokratiska regeringen om gällande effektsituation den 15:e augusti 2005 beskrivs läget som alarmerande, även om många aktörer anser att rapporten underdriver riskerna. I rapporten står bl.a. att det "finns goda förutsättningar för att effektbalansen under normalårsförhållanden kan klaras". Om det däremot krävs en högre förbrukning motsvarande en tio-års vinter beskrivs marginalerna som "i det närmaste obefintliga".

I samma rapport gör Svenska Kraftnät en bruttolista där den redovisade marginalen är mindre än 1 %, inräknat kraftverk som ligger i malpåse och inte ingår i den existerande effektreserven.

Fel! Okänt namn på

Svensk Energi instämmer i Svenska Kraftnäts bedömning om att en vargavinter, av den typen som kommer var tionde år, kan äventyra effektsituationen i Sverige. Man menar att situationen klaras endast om samtliga produktionsanläggningar och hela stamnätet fungerar perfekt.

Jönköpings Energi ger en ännu tydligare bild – enligt deras beräkningar krävs det endast 10 minusgrader under en vecka hos oss i Norden för att scenariot skall vara nära.

Anledningen till den nära förestående effektbristen ligger i Barsebäcks stängning och att möjligheterna att importera kraft har minskats. Att det skett en importminskning beror på att även de vi importerar el av, t.ex. Danmark och Tyskland, har samma problem och därför är mindre benägna att sälja.

Som det ser ut nu hotar effektbristen att släcka delar av Sverige i vinter om vi inte vidtar åtgärder. På inget annat område skulle vi tillåta så små marginaler och det krävs därför att det snabbt utreds på vilket sätt vi ser till att undvika att effektbrist blir verklighet.

Stockholm den 3 oktober 2005

Kenneth Lantz (kd)